

9. Zatrubchik N. Politychna reklama yak naibilsh efektyvna psykholohichna tekhnolohiia / N. Zatrubchik // Sotsium. Nauka. Kultura. Politolohiia. 2000. – № 2. – S. 12-16.
10. Kuziakyn A. P. Reklama y PR v myrovoi ekonomyke : ucheb. posob. / A. P. Kuziakyn, M. A. Semychev. – M. : Prospekt, 2002. – 319 s.
11. Morozova E. H. Polytycheskyi ropyk y polytycheskyi marketynh: kontseptsyy, modely, tekhnolohyy. / E. H. Morozova – M. : "Rossyiskaia polytycheskaia entsyklopedyia" (ROSSPЭN), 1999. – 247 s.
12. Pocheptsov H. H. Politychna reklama Ukrainy: stratehii vyhrashu chy prohrashu / H. H. Pocheptsov // Visnyk Kyivskoho un-ta im. T.H. Shevchenka. Ser. Zhurnalistyka. – K., 2007. – Vyp. 5. – S. 34-36.
13. Protsak Kh. Zasoby psykholohichnoho vplyvu ta manipuliatsii hromadskoiu svidomistiu u reklamii [Elektronnyi resurs] / Kh. Protsak – Rezhym dostupu: <http://www.mediakrytyka.info/za-scho-krytykuyut-media/zasob>.
14. Shovkun I. V. Politychna reklama ta bezposeredni formy komunikatsii z vybortsiamy / I. V. Shovkun // Visnyk Kyivskoho universytetu. Seriia: Filosofiia. Politolohiia. – 2004. – № 66. – S. 9-13.
15. Shryher O. V. PR-tekhnolohii v mizhnarodnykh vidnosynakh: yevropeiskyi dosvid ta perspektyvy Ukrainy. / O. V. Shryher – K., 2003. – 318 s.

УДК 342.843.4 : 331.578 (1-72) (477.86) + (477.87)
ББК 66.033 (4 Укр)

Світлана Глизнер

ВИБОРЧИЙ ПРОЦЕС В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ ІВАНО-ФРАНКІВЩИНИ ТА ЗАКАРПАТТЯ (НА ПРИКЛАДІ ВИБОРІВ 29 ЖОВТНЯ 2017 РОКУ)

У даній статті зроблена спроба дослідити виборчий процес, який відбувається в межах здійснення реформи місцевого самоврядування на прикладі проведення виборів в об'єднаних територіальних громадах Івано-Франківської та Закарпатської областей. Проаналізовано приналежність претендентів, що балотувалися на посади голів та депутатів до тієї чи іншої партійної сили, а також порушення і підсумки виборчої кампанії в ОТГ досліджуваних регіонів.

Ключові слова: децентралізація, об'єднана територіальна громада (ОТГ), вибори, кандидат, голова громади.

29 жовтня 2017 року відбулися найбільш масштабні вибори в об'єднаних територіальних громадах по всій території України. Вперше у 201-ій об'єднаній територіальній громаді, а це 25 міських, 61 селищна та 115 сільських громад, у яких мешкає близько 4% всіх виборців держави. У міських громадах, відповідно до чинного законодавства, вибори депутатів місцевих рад відбулися за пропорційною системою, в сільських та селищних — за мажоритарною. Дослідження виборчого процесу у об'єднаних територіальних громадах і визначають актуальність даної тематики.

Мета даної статті полягає в дослідженні виборчого процесу, який відбувається в межах здійснення реформи місцевого самоврядування на прикладі проведення виборів у 8 об'єднаних територіальних громадах Івано-Франківської та 1 ОТГ Закарпатської областей 29 жовтня 2017 року. Для вирішення поставленої мети ставимо такі завдання: дослідити процес проведення виборчої кампанії, роботу виборчих комісій; проаналізувати приналежність претендентів, що балотуються на посади голів та депутатів до тієї чи іншої партійної сили, а також порушення і підсумки виборчої кампанії в ОТГ досліджуваних регіонів.

У період з 25 жовтня 2015 року до 30 квітня 2017 року в Україні перші місцеві вибори вже відбулися в 415-ти об'єднаних територіальних громадах. Окрім того, на 24 грудня 2017 року ЦВК призначила перші місцеві вибори ще в 51-й ОТГ. Таким чином до кінця 2017-го 667 об'єднаних територіальних громад матимуть керівників і зможуть повноцінно працювати [5].

Реєстрація кандидатів на перших виборах у ОТГ Івано-Франківської області не супроводжувалась ні конфліктами, ні порушеннями, а також не виявлено скасування територіальними виборчими комісіями реєстрації кандидатів через порушення вимог Закону. Скасування реєстрації кандидатів відбувалося лише на підставі їхньої заяви про відмову від балотування.

Найбільше рішень про скасування реєстрації на підставі таких заяв кандидатів прийняла Брошнів-Осадська ТВК – 10, Заболотівська ТВК скасувала реєстрацію 3-ом кандидатам, Рожнівська, Яблунівська, Дзвиняцька і Переріслянська територіальні виборчі комісії на підставі особистих заяв від кандидатів прийняли по одному рішенню про скасування реєстрації.

Загалом у Івано-Франківській області на посаду голів ОТГ претендували 34 кандидати, а на депутатські мандати у місцевих радах претендували 673 кандидати. Найбільше кандидатів на посаду голови місцевої ради зареєструвалися у Переріслянській ОТГ – 8 кандидатів, по 6 кандидатів змагалися за посади голів Дзвиняцької і Ланчинської ОТГ, 4 кандидати змагалися за посаду голови Ямницької ОТГ, по 3 кандидати на посаду голови було зареєстровано у Брошнів-Осадській та Яблунівській ОТГ, а за посади голів Рожнівської і Заболотівської об'єднаних громад змагалися по двоє кандидатів.

За кількістю претендентів на один депутатський мандат перше місце посідає Заболотівська ОТГ. Тут кількість претендентів на один депутатський мандат становила 5 осіб; 4 претенденти було у Брошнів-Осадській ОТГ; по 3 претенденти на один депутатський мандат у Ямницькій, Дзвиняцькій, Переріслянській, Ланчинській, та Яблунівській об'єднаних територіальних громадах. Найнижчий рівень конкуренції за депутатський мандат спостерігався у Рожнівській об'єднаній громаді, де на одне місце у місцевій раді претендували 2 кандидати. У 12 одномандатних виборчих округах на перших виборах у об'єднаних територіальних громадах Івано-Франківської області зареєстровано по одному кандидату у депутати. Найбільше таких округів у Рожнівській ОТГ – 5, у Яблунівській ОТГ 4 виборчі округи, де зареєстровано по одному кандидату, у Брошнів-Осадській ОТГ у 2-х округах зареєстровано по 1 кандидату у депутати, у Переріслянській ОТГ був 1 виборчий округ, в якому зареєстровано одного кандидата у депутати.

Серед партій, які були представлені на виборах до ОТГ Івано-Франківської області, слід назвати БПП «Солідарність», ВО «Батьківщина», Об'єднання «Самопоміч», Народний Фронт, Українське об'єднання патріотів – УКРОП, ВО «Свобода», Рух Валентина Наливайченка «Справедливість», Громадянська позиція, Рух нових сил Михайла Саакашвілі, Аграрна партія України. Найбільше, 8 політичних партій, взяли участь у виборах у Дзвиняцькій ОТГ, 7 політичних змагалися за депутатські мандати у Рожнівській ОТГ, по 6 політичних партій претендували на депутатські мандати у місцевих радах Ямницької, Брошнів-Осадської, Ланчинської, Яблунівської та Заболотівської об'єднаних територіальних громад. У Переріслянській громаді на місця у місцевій раді претендували 5 політичних партій.

Загалом на Івано-Франківщині політичними партіями було зареєстровано 428 кандидатів у депутати, а 245 кандидатів у депутати балотувалися шляхом самовисування.

Найбільше кандидатів у депутати зареєструвала партія БПП «Солідарність» – 124, ВО «Батьківщина» зареєструвала 86 кандидатів, ВО «Свобода» – 53, Українське об'єднання патріотів – УКРОП – 48, Об'єднання «Самопоміч» – 45, Народний Фронт – 34, Рух нових сил Михайла Саакашвілі – 25, Громадянська позиція та Аграрна партія

України зареєстрували по 5 кандидатів у депутати, а від партії Рух Валентина Наливайченка «Справедливість» на депутатські мандати претендували 3 кандидати.

Кандидатами на посади голів об'єднаних територіальних громад були представники 5 політичних партій. БПП «Солідарність» висунула кандидатів у 4 ОТГ, Українське об'єднання патріотів – УКРОП та Об'єднання «Самопоміч» - у 3 ОТГ, ВО «Батьківщина» - у 2 ОТГ, а партія Рух нових сил Михайла Саакашвілі змагалася за посаду голови об'єднаної громади лише у Переріслянській ОТГ [3]. Загалом від політичних партій на посади голів ОТГ було висунуто 13 кандидатів. Більша ж їх кількість, а саме 21 кандидат, балотувалися на посади шляхом самовисунення.

За депутатські крісла у Брошнів-Осадській ОТГ Рожнятівського району змагалася 108 кандидатів, а на посаду голови громади претендувало троє кандидатів: діючий голова смт. Брошнів-Осада Іван Шикеринець, экс-голова Рожнятівської районної ради, депутат Івано-Франківської обласної ради Назарій Іванів та житель села Креховичі – Роман Котів.

Виборча кампанія в цій ОТГ була однією з найпроблемніших. Зокрема, тут були спроби реєстрації кандидата з ідентичним іменем і прізвищем, як у экс-голови Рожнятівської райради, підкуп конкурентів за зняття з виборчих перегонів, а також кандидати з судимістю за кримінальний злочин.

29 жовтня виборчі дільниці в селах Брошнів-Осада, Креховичі та Кадобна відкрилися вчасно. Загалом в трьох селах нараховувалося 7 076 виборців. Явка на перших виборах голів і депутатського корпусу новоствореної ОТГ становила 49,97%.

Під час виборів було зафіксовано розклеєні на стовпах оголошення із закликами не фальсифікувати вибори та не продавати свої голоси.

Серед порушень, які були зафіксовані можна назвати вхід в кабінки для голосування удвох, наявність у списку виборців померлих людей, голосування за дорученням тощо.

О 20 годині виборчі дільниці закрились і відбувся підрахунок голосів. Внаслідок цього стало відомо що новим головою Брошнів-Осадської ОТГ став Назарій Іванів, за нього віддали 2100 голосів. Іван Шикеринець здобув підтримку 1311 виборців, а Роман Котів 138 голосів

До Дзвиняцької ОТГ увійшло чотири населених пункти: Дзвиняч, Міжгір'я, Росільна та Космач. За посаду голови тут змагалися шестеро претендентів, серед них і діючий сільський голова Дзвиняча. Конкуренцію йому склали ще двоє колег – вийти із Космача та Росільної.

Робота всіх п'яти дільниць була розпочата вчасно. Вибори почалися з вранішньої молитви та виконання гімну членами виборчих комісій.

Серед порушень, виявлених під час голосування у Дзвиняцькій ОТГ, було розташування кабінки для голосування і виборчих скриньок з порушенням вимог закону. Зокрема кабінки для голосування розділяли приміщення для голосування на дві частини, що заважало спостерігачам одночасно спостерігати за процедурою видачі бюлетенів і опусканням їх до виборчої скриньки.

Серед порушень була спроба проголосувати виборцем удруге, проте бюлетень йому не видали. Також був зафіксований факт видачі бюлетеня без паспорта та присутність сторонньої особи, яка не була виборцем та не входила до переліку тих осіб, яким Закон дозволяє перебувати у приміщенні для голосування.

Явка виборців у Дзвиняцькій ОТГ становила 49,27%. Перемогу на виборах здобув нинішній голова Дзвиняча Микола Волочій, за нього віддали свої голоси 1272 виборці.

До складу Рожнівської об'єднаної територіальної громади Косівського району входить три населені пункти – Рожнів, Кобаки та Хімчин.

На посаду голови ОТГ претендували два кандидати: начальник управління економічного розвитку Косівської РДА Василь Жмендак та начальник відділу комп'ютерного забезпечення управління праці та соціального захисту населення Сергій Радиш.

До виборів у цій громаді готувались, як до свята, проте явка виборців тут була невисокою.

Порушень як таких виявлено не було, окрім спроби одного з виборців проголосувати з ксерокопією паспорта. Однак це йому зробити не дозволили та не видали бюлетені для голосування.

Явка виборців у Рожнівській ОТГ становила 45,44%.

За результатами голосування впевнену перемогу здобув Сергій Радиш, який переміг на усіх дільницях. За нього проголосувало 2963 виборців, а за самовисуванця Василя Жмендака – 984.

У складі новоствореної Яблунівської ОТГ шість населених пунктів – Яблунів, Акрешори, Люча, Стопчатів, Текуче, Уторопи.

За крісло голови змагалися три кандидати: голова Косівської РДА Зеновій Томащук, безробітний Ігор Клевець та старший інспектор Коломийського відділу Нацполіції Мирослав Сулятинський.

Вибори на всіх дільницях розпочались вчасно. У Яблунівській громаді виборчі дільниці починали працювати без світла, але через деякий час електропостачання відновили.

Серед порушень, зафіксованих на виборах у даній ОТГ, стало розміщення місця видачі бюлетенів та кабінки для голосування разом зі скриньками для бюлетенів у різних приміщеннях.

Явка виборців в Яблунівській ОТГ становила 31,22%, що пояснювалося не лише поганою погодою, але й пасивністю виборців. Загалом в цій ОТГ спостерігалась найнижча явка виборців на Прикарпатті. Перемогу на виборах голови ОТГ здобув Зеновій Томащук, за нього проголосувало 1872 виборців – близько 70%.

29 жовтня вибори пройшли і у Ланчинській ОТГ, до складу якої входять два села – Ланчин та Добротів.

На посаду голови ОТГ претендували шість кандидатів: Володимир Попович, Михайло Гресько, Василь Новак, Михайло Мельник, Олексій Стецик та Віталій Глюздин.

Голосування відбувалося на чотирьох дільницях. І вже на початку було виявлено нестачу бюлетенів, стосовно чого було складено відповідний акт. Ще один акт про порушення також був складений через те, що виборці не залишили підписів у списках.

О 20:00 всі дільниці закрились і після вечірнього засідання розпочався підрахунок голосів.

Явка виборців у Ланчинській ОТГ становила 37,88%.

З невеликим відривом перемогу на виборах здобув Володимир Попович – начальник управління економічного розвитку департаменту економічного розвитку, промисловості та інфраструктури Івано-Франківської облдержадміністрації. За нього віддали свої голоси 996 виборців. Його найближчим переслідувачем був Михайло Гресько, він здобув 856 голосів.

У складі Переріслянської ОТГ чотири села Надвірнянського району: Перерісль, Волосів, Гаврилівка, Фитьків.

За посаду голови змагалося 8 кандидатів, серед яких було троє явних фаворитів: Марія Дмитрук, голова села Фитьків, заступник технічного директора ПАТ

“Нафтохімік Прикарпаття” Іван Мельник та Василь Непеляк, голова села Перерісль. Всі троє – безпартійні самовисуванці.

Всі виборчі дільниці відкрились вчасно. Серед порушень виборчого законодавства була спроба проголосувати без паспорта, наявність незаконних агітаційних матеріалів.

На дільницях спостерігалась невисока явка виборців, що пов’язана з перебуванням великої кількості населення закордоном на заробітках. Після 20:00 дільниця зачинилась, члени ДВК приступили до підрахунку голосів. Втім, вже о 20:25 на дільниці зникло світло. Це ледь не призвело до конфлікту через підозру на можливі провокації, однак спостерігачі і члени комісії ввімкнули ліхтарики на мобільних телефонах, щоб не допустити фальсифікацій чи вкидів бюлетенів та при світлі телефонів рахували виборців, які не прийшли на дільниці, та порожні бюлетені. Після того як з’явилася електрика комісія порахувала заповнені бюлетені.

Явка виборців в Переріслянській ОТГ становила 46,56%, однак це не завадило Івану Мельнику здобути перемогу у 1135 голосів.

Заболотівська громада Снятинського району об’єднала 12 населених пунктів: Заболотів, Вишнівка, Зібранівка, Любківці, Троїця, Іллінці, Рудники, Шевченково, Олешків, Тростянець, Ганьківці, Рожневі Поля.

Громаду мали намір очолити двоє претендентів: один з них – селищний голова Іван Танюк інший – дитячий лікар Роман Білик. За депутатський мандат змагалися 125 претендентів.

Всі виборчі дільниці відкрились вчасно.

Особливістю виборчого процесу у даній ОТГ є вікова група, яка здійснювала акт волевиявлення. На виборах голосували переважно літні люди, оскільки молодші працюють за кордоном.

Явка виборців в Заболотівській ОТГ становила 54,29%.

Новим головою ОТГ став Іван Танюк, який здобув 3179 голосів.

До Ямницької ОТГ увійшли чотири села: Ямниця, Тязів, Сілець та Павлівка.

На посаду голови балотувалися чотири кандидати. Двоє кандидатів – уродженці Павлівки. Це діючий сільський голова Іван Вацеба та колишній голова Тисменицької районної ради Іван Росіцький. Ще один кандидат з Ямниці – Ігор Катамай. Четвертий з Івано-Франківська – Роман Крутий.

Всі дільниці, окрім однієї, розпочали роботу вчасно. Єдина ДВК на Прикарпатті, яка почала працювати із запізненням через затягнення процедури ранкового засідання розташована у с. Павлівка.

Основними порушеннями були спроба видати бюлетень іншій особі, голосування членами ДВК за своїх родичів, перегляд списку виборців, з метою з’ясування хто проголосував, а хто ні одним із кандидатів.

Явка в Ямницькій ОТГ була найвищою, тут проголосувало 68,04% виборців.

Вибори в ОТГ виграв Роман Крутий з результатом 2214 голоси. Іван Вацеба отримав 1547, Ігор Катамай – 340, а Іван Росіцький 57 голосів [4].

На перших виборах до Баранинської сільської ради об’єднаної територіальній громади Закарпатської області балотувалися 103 чоловіка та 51 жінка. Такими є результати аналізу гендерного складу кандидатів у депутати, висунутих місцевими організаціями політичних партій.

Так, серед 98 кандидатів, які балотувалися від десяти політичних сил, 35 кандидатів – це жінки і 63 кандидати – чоловіки.

Найбільш незбалансованим за гендерною ознакою є список партії Громадсько-політичний рух Валентина Наливайченка "Справедливість", де усі вісім кандидатів у депутати – це чоловіки.

Радикальна партія Олега Ляшка висунула 13 кандидатів у депутати, з яких вісім кандидатів – це жінки, п'ять кандидатів – чоловіки.

Кандидатами у депутати від партії "Українське об'єднання патріотів – УКРОП" є 10 жінок та 16 чоловіків.

Крім цього, Баранинська сільська виборча комісія зареєструвала від ВО "Батьківщина" – 10 жінок та 14 чоловіків, від партії "Наш край" – три жінки та сім чоловіків, від партії "Єдиний Центр" – одну жінку та п'ять чоловіків, від Об'єднання "Самопоміч" – одну жінку та чотири чоловіки, від Аграрної партії України – одну жінку та двох чоловіків, від партії "Рух нових сил Михайла Саакашвілі" – одну жінку та одного чоловіка. Один висуванець-чоловік балотувався від партії "За життя".

Серед 56 кандидатів у депутати, які балотувалися шляхом самовисування, зареєстровано 16 жінок та 40 чоловіків. Водночас, за посаду сільського голови Баранинської об'єднаної територіальної громади змагалися троє чоловіків та одна жінка [2]:

- Марусяк Юрій Іванович, самовисування (чинний голова Баранинської сільської ради);
- Горват Юрій Георгійович, самовисування;
- Кузнецов Олександр Якович, висунутий політичною партією «Українське об'єднання патріотів – УКРОП»;
- Ткачик Вікторія Василівна, висунута політичною партією «Рух нових сил Михайла Саакашвілі».

Баранинська ТВК також зареєструвала 155 кандидатів у депутати по 26 виборчим округам. З них 57 кандидатів – самовисуванців та 98 кандидатів, висунутих від десяти місцевих організацій партій.

Реєстрація кандидатів відбулася вчасно, у визначений законом термін. Так, згідно з частиною 9 статті 41 Закону України «Про місцеві вибори», територіальна виборча комісія не пізніше як на третій день з дня прийняття документів, але не пізніше як за 23 дні до дня голосування приймає рішення про реєстрацію кандидатів у депутати або про відмову в реєстрації кандидатів, включених до виборчого списку кандидатів у депутати (до 5 жовтня включно) [1].

Підсумовуючи усе вище сказане, можна зробити висновок що найголовнішим результатом виборів 29 жовтня стало збільшення фактично на третину інституційних об'єднань територіальних громад. Після цих виборів в Україні стало вже понад 600 ОТГ.

І це свідчить про те, що реформа децентралізації зробила різкий стрибок вперед. Тобто ще більше громадян отримали нові можливості – фінансові, організаційні, бюджетні, соціальні. І це, знову ж таки, свідчить про те, що ця реформа продовжиться. І це є найголовнішим результатом. Стосовно політичної складової і наповнення цих місцевих рад, то перемогу на цих виборах здобули ті політичні сили, які мають відповідну інституційну спроможність.

У них є розгалужена мережа, упізнаваність на центральному та місцевому рівнях, відповідні фінансові та організаційні ресурси. Мова йде, насамперед, про дві партії – БПП та «Батьківщину». І це вкотре засвідчує: якщо ми хочемо якісних змін в політиці, то новим партіям чи новим обличчям слід об'єднуватися, формувати спільні команди й позиції, об'єднувати ресурси. І тільки так у них є шанс кинути виклик умовно старшим партіям та перемогти їх. В іншому разі якщо умовно молоді партії не навчатися об'єднуватися, то на виборах і далі перемагатимуть лише старі сили.

1. Вибори депутатів та голови Баранинської ОТГ вже не за горами — 29 жовтня [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://uzhgorod.net.ua/news/115909>.

2. Вибори до Баранинської ОТГ: Серед кандидатів чоловіків удвічі більше, ніж жінок [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zak.depo.ua/ukr/zak/vibori-do-baraninskoyi-otg-sered-kandidativ-cholovikiv-udvichi-bilshe-nizh-zhinok-20171025664167>.

3. Вибори до Прикарпатських ОТГ: зареєстровано 428 кандидатів у депутати і 34 – на голів (інфографіка)[Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://firtka.if.ua/?action=show&id=140662>.

4. Вибори на Прикарпатті: хто очолив вісім новостворених ОТГ [Електронний ресурс] // Щоденна інтернет-газета Версії – Режим доступу до ресурсу: <https://versii.if.ua/novunu/vibori-na-prikarpatti-hto-ocholiv-visim-novostvorenih-otg/>.

5. Томчишин Ю. Місцеві вибори: то хто взяв владу? [Електронний ресурс] / Ю. Томчишин, В. Семків – Режим доступу до ресурсу: <https://zbruc.eu/node/72516>.

References

1. Vybery deputativ ta holovy Baranynskoi OTH vzhe ne za horamy — 29 zhovtnia [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu do resursu: <http://uzhgorod.net.ua/news/115909>.

2. Vybery do Baranynskoi OTH: Sered kandydativ cholovikiv udvichi bilshe, nizh zhinok [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu do resursu: <https://zak.depo.ua/ukr/zak/vibori-do-baraninskoyi-otg-sered-kandidativ-cholovikiv-udvichi-bilshe-nizh-zhinok-20171025664167>.

3. Vybery do Prykarpatskykh OTH: zareiestrovano 428 kandydativ u deputaty i 34 – na holiv (infohrafika)[Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu do resursu: <http://firtka.if.ua/?action=show&id=140662>.

4. Vybery na Prykarpatti: khto ocholyv visim novostvorenykh OTH [Elektronnyi resurs] // Shchodenna internet-hazeta Versii – Rezhym dostupu do resursu: <https://versii.if.ua/novunu/vibori-na-prikarpatti-hto-ocholiv-visim-novostvorenih-otg/>.

5. Tomchyshyn Yu. Mistsevi vybery: to khto vziav vladu? [Elektronnyi resurs] / Yu. Tomchyshyn, V. Semkiv – Rezhym dostupu do resursu: <https://zbruc.eu/node/72516>.

In this article done the attempt to probe an electoral process which takes place within the limits of realization of reform of local self-government on the example of lead hustings through of elections in the incorporated territorial societies of the Ivano-Frankivsk and Zakarpattya areas. Belonging of applicants which were candidate on positions of chairmen and deputies to that or other party force, and also violation and results of, analysed in UTC of the probed regions.

Keywords: decentralization, united territorial community (UTC), election, candidate, chairman of community.

УДК 340.132.6:316.1

ББК 60.59 (4Укр)

Ірина Корнелюк

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАКРІПЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто закріплення результатів соціологічних досліджень у законодавстві України. Вибори представницьких органів влади актуалізують потребу достеменного з'ясування основ нормативно-правового закріплення результатів соціологічних досліджень в Україні. Слід зазначити, що необхідність своєчасного отримання та аналізу повної, достовірної інформації про результати соціологічних – багатогранна проблема, проте, є актуальним питанням сучасної політичної науки. Саме тому, в статті актуалізується проблема створення в Україні органу який би перевіряв достовірність поширення даних про результати соціологічних досліджень. Також акцентується на важливості законодавчого закріплення процесу соціологічних досліджень та відповідальності за оприлюднення вигаданих (неправдивих) результатів соціологічних досліджень, що в свою чергу може перешкоджати вільному формуванню волі виборця.

Ключові слова: соціологічне дослідження, нормативно-правове закріплення, респонденти, вибори.

Перші наукові дослідження поведінки виборців проводилися в 1940-х – 1950-х роках в Колумбійському університеті під керівництвом П. Лазарсфельда. Напряму, ним започаткований, одержав у політології назву соціологічного підходу до дослідження виборів. Прихильники його працювали в межах біхевіористської методології [1].